

מסורת הש"ס

**האשה נקנית פרק ראשון קידושין בא.**  
הא רבנן. דלא יהבי טעמא לקרא ואמרי דהורע כמו כחדא מילתא הורע נמי במילתא אחרייתא דר מהיכא דגלי ביה קרא וצנתי ערי חומה גמרינן גאולה גאולה משדה אחוה והא דקא חמינא דצית בעיר חומה ליה וגואל כו' לר"ש קאמינא דיהיב טעמא לקרא: **סני חרא.** <sup>ט</sup> המוכר בית בעיר חומה ליה וגואל כו': **איכא למיפרך.** בזה מתניתין דלכרכה קרא למקדיש שיליה ויגאל משום דהא אחי' ליה מדינא של מוכר בית בעיר חומה שאין ליה וגואל: **מה למוכר בית בעיר חומה שכן הורע כמו לגאול לעולם.** משנה ראשונה ואלין: **סאמר במקדיש שיפה כמו לגאול לעולם.** לעולמו של יוצל אס לא מכרה הגובר דאין מתחלקת לכהנים עד היוצל: **מוכר שדה אחוה יוכיח כו' לעולם.** עד היוצל וציוצל חור' בלא פדיון: **אף אני אביא מקדיש.** לפיכך הוצרך אס גאל יגאל לומר שזה וגואל: **בשנה שניה.** דמוכר

שדה אחוה אין המוכר יכול לגאול עד שתבוא שנה שלישית ומוכר בית בעיר חומה אינו גואל אלא בראשונה נמאש שאין זה זה גואלין בשניה: **עבד עברי וכו'.** כדאמר לעיל (דף כ:): ונגאל כולו ולא לחציו ואין ליה וגואל דהא או השניה כתיב (ויקרא כה): **נגאל בקרובים.** על כרחו של לוקח כדאשכחן בשדה אחוה (שס) וכל גאולו הקרוב אליו וגו': **אף הני נמי אין נגאל לחציהן.** לרבנן קציעי ליה דאמרי לעיל אין נגאל לחציהן ונימא נמי דלהכי גמר דנגאל בקרובים: **או דילמא כי כסיב.** גאולתו בשדה אחוה למעט חלצין הוא דכתיב שנאמר (שס) ומאס כדי גאולתו כדי כולו ולא כדי חציו הילכך כי חור כתב ג"ש למגמר <sup>א</sup> אחרת מילתא הוא דכתיב ולא למיגמר גאולת קרובים דלאו לגבי גאולתו כתיבי: **ככל גאולה חסנו.** ובכל ארץ אחת חסנו גאולה חסנו לארץ קרא יסירה הוא ולא פירש למאי חסנו: **לרבות כסים ועבד עברי.** שיהו נגאלין לקרובים: **בתי החלצים.** עיירות שאין מוקפות חומה מימות יהושע: **על שדה הארץ יחשב.** הרי הן כשדה אחוה: **לקוצעו חובה.** על הקרובים: **וי יס לך אדם בישראל.** מנוטלי חלק בארץ שאין לו גאולין מורע יעקב בעוד אחד מכל ישראל קיים הוא קרוב לו: **אלא יש לו.** גאולין אבל אין הגואל רוצה ליקח ולימדה הכתוב שהרשות ביד הקרוב: **חובה.** והאי כי לא יהיה לו גואל דריש בשאי אפשר ביד הרואי ליורשו ליגאל ואין הגאולה מוטלת אלא על הקרוב מן הכל: **מאי ככל.** נכתוב גאולה חסנו לארץ: **מה ס"ל.** בעבד עברי הנמכר לעבד כוכבים: **לרבות כל הגאולים.** העומדות ליגאל שיהא נגאל כקדור היה. קס"ד שיהו נגאלין לקרובים כה ללמדנו: **ועבד עברי.** הנמכר לישראל דלא כתיב ביה גאולת קרובים: **לקרוב קרוב קודם.** דגבי שדה אחוה כתי' וכל גאולו הקרוב אליו ולא פ"י הקרוב קרוב קודם כי הכה דפריש דודו ברישא ואס אין לו דוד בן דודו ואי לאו משאר בשרו: **מי שאינו נגאל באלה נגאל בשש.** אלמא ס"ל דאין נגאל בקרובים: **יגאלנו.** כתיב בנמכר לעבד כוכבים גבי קרובים ומשמע מיעוטא: **ההוא**

הק ברייתא דקאמר דאינו ליה וגואל וגואל לחציהן מיירי אס לא נכתב אס גאל יגאל: <sup>א</sup> דה"נ קאמר לעיל שיכול וי"ל דמשמע ליה כל שיטת הברייתא אף לפי האמת לכתב דכתיב נמי אס גאל יגאל דאי לאו הכי אמאי נקט כל שיטה זו שאינה קיימת היה מצי למינקט ק"ו מע"ע מה ע"ע שיפה כמו שיואל ציוצל אפ"ה אינו ליה וגואל וגואל לחציהן כדכסמון מקדיש שחורע כמו <sup>א</sup> אס הגיע יוצל אינה נגאלת ומתחלקת לכהנים אינו דין שאין ליה וגואל וגואל לחציהן ועל ק"ו זה ליכא למיפרך מידי אלא פשיטא דהאי יוכיח מיירי אף לפי האמת בזה דכתב אס גאל יגאל וא"ת מ"מ אמאי לא נקט האי ק"ו מע"ע כיון דליכא למיפרך מידי עילוי וי"ל דשדה משדה עדיפא ליה למילף: **משום דאיכא צמימ ע"ע הנמכר לעבד כוכבים יוכיח.** וא"ת ולמה לי ומאס כדי גאולתו דכתיב בשדה אחוה למימר שאינו גואל לחציהן תיפוק ליה בק"ו מע"ע ומה ע"ע הנמכר לעבד כוכבים שיפה כמו ליגאל מיד ואפ"ה אינו ליה וגואל וגואל לחציהן כדכסמון מוכר שדה אחוה שחורע כמו ליגאל מיד דכתיב במספר שני תבואות (ויקרא כה) <sup>א</sup> אין דין שאין ליה וגואל וגואל לחציהן וי"ל דלדבריה אית לן למימר אפסכא ומה מקדיש שחורע כמו ליחלק לכהנים ציוצל ואפ"ה ליה וגואל וגואל לחציהן מוכר שיפה כמו שחורע לעולם ציוצל אינו דין שיהו וגואל וגואל לחציהן וכו"ת מה למקדיש שיפה כמו ליגאל מיד תאמר במוכר שחורע כמו ליגאל מיד מ"מ בתי החלצים שיפה כהן ליגאל מיד מצינו למיגמר מהאי ק"ו ולהיות ליה וגואל וגואל לחציהן ומאמר דחזין צנתי החלצים שדה אחוה נמי מפסי' ליה להאי דינא דתמריהו בחד פרש' כתיבי על שדה הארץ יחשב וזהו איצטריך ומאס כדי גאולתו דכתיב במוכר שדה אחוה לומר שאינו ליה וגואל וגואל לחציהן דס"ד למילף ממוקדיש כדפרישית ומהשתא יליפין נמי בתי החלצים מיניה שאין ליה וגואל וגואל לחציהן:

**מאי ככל.** לכתוב גאולה חסנו לארץ ושמעין שדה אחוה לקוצעו חובה וצנתי החלצים ככלל וא"ת לימא דלמי לרבות עבד עברי ויש לומר דמשמע ליה דלמי לרבות מדי דגאולת קרקע דכתיב ובכל ארץ משמע דוקא ארץ מרבין: **לקוצעו**

הא רבנן הא <sup>א</sup> ר"ש <sup>ב</sup> תני חרא ליה וגואל וגואל לחציהן ותניא אידך <sup>א</sup> אין ליה וגואל וגואל לחציהן <sup>ל"ק</sup> הא רבנן הא <sup>א</sup> ר"ש <sup>ב</sup> חרש חבש זמן <sup>א</sup> ל"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי איכא למיפרך מה למוכר בית בבתי ערי חומה שכן הורע כמו ליגאל לעולם תאמר במקדיש שיפה כמו ליגאל לעולם <sup>א</sup> ל"ל רב אחא סבא לרב אשי משום דאיכא למימר ניהדר דינא תיתי במה הצד מוכר שדה אחוה יוכיח שיפה כמו ליגאל לעולם ואין ליה וגואל וגואל לחציהן מה למוכר שדה אחוה שכן הורע כמו ליגאל <sup>א</sup> מיד מוכר בית בבתי ערי חומה יוכיח <sup>א</sup> וחור הדין לא ראי זה כראי <sup>א</sup> וזה הצד השווה שבהן שנאלין ואין ליה וגואל וגואל לחציהן אף אני אביא מקדיש שנאלין ואין ליה וגואל וגואל לחציהן <sup>א</sup> ל"ל מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא איכא למיפרך מה להצד השווה שבהן שכן הורע כחם ליגאל בשנה שניה תאמר במקדיש שיפה כמו ליגאל בשנה שניה <sup>א</sup> ל"ל רבינא משום דאיכא למימר עבד עברי הנמכר לעבד כוכבים יוכיח שיפה כמו ליגאל בשנה שניה ואין ליה וגואל וגואל לחציהן בעא מיניה רב הונא בר חנינא מרב ששת המוכר בית בבתי ערי חומה נגאל לקרובים או אין נגאל לקרובים גאולתו משדה אחוה גמר מה שדה אחוה אינה נגאלת לחציהן ונגאלת לקרובים אף האי נמי אין נגאל לחציהן ונגאל לקרובים או דילמא כי כתיב <sup>א</sup> ל"ל יאניו נגאל איתיביה <sup>א</sup> בכל גאולה חסנו <sup>א</sup> לרבות בתיים ועבד עברי מאי לאו בתי ערי חומה לא בתי חצרים בתי חצרים בהדיא כתיב בהו <sup>א</sup> על שדה הארץ יחשב ההוא לקובעו חובה ואליבא דרבי אליעזר דתניא <sup>א</sup> וגאל את ממכר אחיו ורשות אתה אומר רשות או אינו אלא חובה ת"ל <sup>א</sup> ואיש כי לא יהיה לו גואל <sup>א</sup> וכי יש אדם בישראל שאין לו גואלים אלא זה שיש לו ואינו רוצה ליקח שהרשות בידו דברי רבי יהושע ר"א אומר וגאל את ממכר אחיו חובה אתה אומר חובה או אינו אלא רשות ת"ל בכל גאולה חסנו הכתוב קבעו חובה אמרי

ליה רבנן לרב אשי ואמרי לה רבינא לרב אשי בשלמא למ"ד לרבות בתי ערי חומה היינו דכתיב בכל אלא למ"ד לרבות בתי חצרים מאי בכל קשיא איתיביה אביי <sup>א</sup> מה ת"ל יגאלנו יגאלנו ג' פעמים לרבות כל הגאולות שנגאלות כסדר הזה מאי לאו בתי ערי חומה ועבד עברי לא בתי חצרים ושדה אחוה בתי חצרים ושדה אחוה קרוב קודם ה"נ לקרוב קרוב קודם היכא איתמר דר"נ בר יצחק אהא דאיבעיא להו עבד עברי הנמכר לישראל נגאל לקרובים או אינו נגאל לקרובים אליבא דרבי לא תבעי לך דאמר <sup>א</sup> מי שאינו נגאל באלה נגאל בשש אלמא לא מיפרק כי תיבעי לך אליבא דרבנן מאי ילפינן שכיר שכיר ולא דריש יגאלנו או דילמא יגאלנו לזה ולא לאחר <sup>א</sup> ת"ש בכל גאולה חסנו ועבד עברי מאי לאו בתי ערי חומה ועבד עברי הנמכר לישראל <sup>א</sup> לא עבד עברי הנמכר לעבד כוכבים עבד עברי הנמכר לעבד כוכבים בהדיא כתיב ביה <sup>א</sup> או דודו או בן דודו יגאלנו

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

עין משפט  
נר מצוה

ראי א מיי פ"ב מהל' שמיטה הלכה ב: רב ב מיי שם פ"א הלכה יח: ר"ג ג מיי שם פרק יב הלכה ב: ר"ד ד מיי שם פרק יא הלכה יח: ר"ה ה מיי פרק ב מהל' עבדים הל' ז:

מוסף רש"י

בתי חצרים. כמרגמו פלחא עיירות פתוחות מאין חומה (ויקרא כה) וכו' יש לך אדם בישראל שאין לו גואלים. אס אין לו בן או בת או אח או יו קרוב עד יעקב אבינו הקרוב קרוב יורש (ב"ק קטז). קשיא. לשון הפסוק קשה לתקן אבל לא מיומנא (סנהדרין ק"ב). מי שאינו נגאל באלה. נמכר לישראל לא כתיב ביה גאולת קרובים, דלא נפקא לן מהפסדה אלא גאולת עבדה (לעיר סו).

מוסף תוספות

א. דהיינו דן אותו ק"ו דברייתא דהיינו אומר נמי בבתי ערי חומה שאינו ליה וגואל וגואל לחציהן דהוא ילפינן גאולתו משדה אחוה. מוס' הלכ"ש. ב. גניא. קרקע מקרקע נוחא ליה למילף. מוס' הלכ"ש ועי' מהרש"א.

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא

ההוא